

LAMM VANDA

professor emerita

*Széchenyi István Egyetem, Deák
Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar,
Nemzetközi és Európai Jogi Tanszék*

társadalomtudományi alelnök

Magyar Tudományos Akadémia

SZOBOSZLAI-KISS KATALIN

egyetemi docens

*SZE Deák Ferenc Állam-
és Jogtudományi Kar*

Már látni a jövőt – Beszélgetés Lamm Vandával

SZOBOSZLAI-KISS KATALIN: Milyen emlékei vannak professzor asszonynak a győri kihelyezett képzés időszakáról? Kik keresték fel, hogy támogassa a kezdeményezést?

LAMM VANDA: A győri jogászképzés indulásáról természetesen tudtam, még mielőtt magam elkezdtem Győrben oktatni. Mire bekapcsolódtam az itteni munkába, már elindult a jogászképzés, hiszen a nemzetközi közjog – akkor még – negyedéves tárgy volt. Az első napoktól láttam, hogy igen kiválóak a hallgatók, s örültek, hogy szülővárosukban vagy annak közelében járhatnak egyetemre. A Győrbe szóló konkrét „meghívás” formálisan akkor hangzott el, amikor Szerkes Tamás főigazgató és Szalay Gyula alapítódékán megkeresett Budapesten, a Jogtudományi Intézetben, amelynek az igazgatója voltam; később persze tárgyaltam Bihari Mihály professzorral is, aki a jogászképzés szakfelelőse volt. Az igazság az, hogy szívesen mondtam igent, Szalay Gyula egyébként évfolyamtársam volt, s kapcsolatban voltunk, miután a műszaki képzés hallgatói számára készített jegyzetébe én is írtam egy fejezetet.

SZOBOSZLAI-KISS KATALIN: Mikor vált biztossá, hogy a győri képzés képes lesz önállóan, az ELTE köldökszinórját elvágva működni?

LAMM VANDA: Egy kar felépítése nem egyszerű feladat, s ebben Bihari Mihálynak és Szalay Gyulának meghatározó szerepük volt. Természetesen né-

hány évbe beletelt, mire teljesen kiépülhetett a kar valamennyi tantárgy vonatkozásában, s a teljes munkaidőben foglalkoztatott, a karhoz kötődő oktatói gárda felálljon. Ez azonban – nyugodtan állíthatom – rekord gyorsasággal megtörtént, ami nem kis részben az egyetem és város vezetőinek pozitív hozzáállásának is köszönhető.

SZOBOSZLAI-KISS KATALIN: Milyen neves nemzetközi jogtudósokat tudott professzor asszony megnyerni, a győri képzést erősítendő?

LAMM VANDA: Az elmúlt három évtized alatt több neves külföldi jogtudós oktatott a Nemzetközi Köz- és Magánjogi Tanszék égisze alatt, s főleg a doktori iskola keretében. Így mások mellett megemlíthetem professzor Michael Silagit Göttingenből, az alkotmányjog és a nemzetközi jog neves kutatóját. Silagi professzor – sajnos – néhány évvel ezelőtt elhunyt. Továbbá nálunk adott elő emberi jogokat közel egy évtizeden át Frank Orton svéd bíró és korábbi ombudsman, akinek Egyetemünk 2014-ben *doctor honoris causa* címet adományozott. Erasmus program keretében tanított nálunk Pissillo Mazzeschi professzor Sienából. Egy-két előadás erejéig a tanszék vendégei voltak neves professzorok Tokióból és Nagoyából, továbbá más olasz professzorok Sienából és Rómából. A tanszék volt a szervezője az Európai Úrügynökség moot court-jának és több nemzetközi konferenciának. Milassin professzor hívására több francia, német és osztrák professzor is előadott nálunk.

SZOBOSZLAI-KISS KATALIN: Az első évfolyamok diákjai közül többen is oktatóként erősítik napjainkban a kart. A Nemzetközi Jogi Tanszék több dékánhelyettest is kinevelt. Professzor asszony el tudja képzelni a győri képzés prominenseit országos és nemzetközi tudományos fórumok vezetőiként? Ezt azért is kérdezem, mert vidéki intézményben dolgozóként nem igazán tapasztalom, hogy hátrányban lennének a pesti karokhoz képest. Jól érzékelem? Győr közel is van a fővároshoz, talán ez is segíti a sikert.

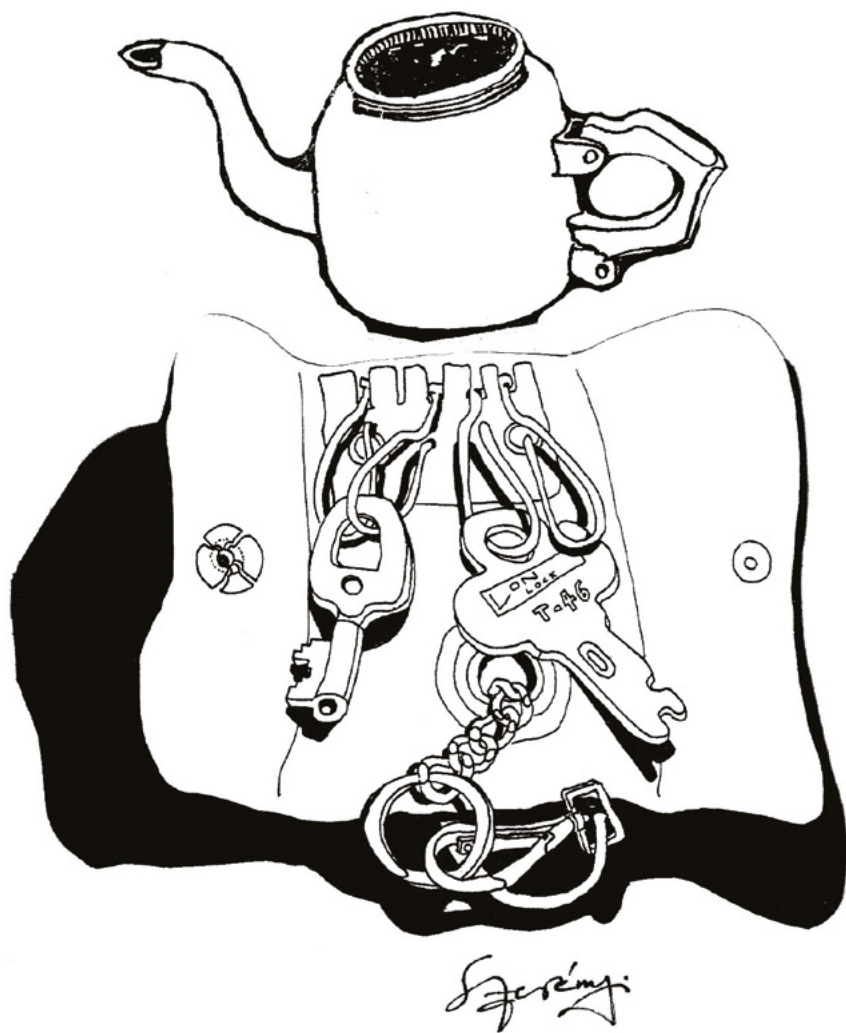
LAMM VANDA: Nagyon is el tudom képzelni, hogy volt diákjaink hazai vagy nemzetközi szakmai szervezetek vezetői legyenek. Itt azonban ketté kell választani a kérdést. Több olyan végzett hallgatót és győri kollégát ismerek, akik itthon akár alkotmánybíróként, kúriai bíróként, vagy más magas jogászi beosztásban minden bizonnyal kiválóan megállnák a helyüket. Ezek nagyon magas beosztások, nagy szakmai tudást igényelnek, de azért az is szükséges, hogy a jelöltek a kinevezők, a megválasztók látókörébe kerüljenek, akik nem is biztos, hogy a tudományos eredményeket tartják meghatározónak. A vidéki „lét” ma már semmiképpen nem jelent hátrányt, hiszen éppen az Alkotmánybíróságba bekerült több olyan kolléga, akik Szegeden, Pécsen vagy Miskolcon oktattak, vagy ügyvédként praktizáltak. A nemzetközi tudományos szervezeteknél más a helyzet, Itt már kizárólag a szakmai szempontok dominálnak, s persze érvényesül az is, hogy a vezetőségben különböző földrészek, államsoportok képviselője meg-

legyen. Nagyon sokat kell dolgozni azért, hogy külföldön ismerjék a nevünket, s hogy egy adott tudományos társaság 40-50 országból származó tagjai bizonyos tisztségekre megválasszanak, utána pedig maga a pozíció jár sok munkával. Elmondok egy példát a saját pályafutásomból. Már több angol nyelvű nukleáris jogi publikációm volt, amikor éppen a fentebb említett Silagi professzor, akit akkor még nem ismertem, felhívott, hogy Budapesten lesz, s szeretne velem találkozni. Akkoriban a göttingeni egyetemen volt egy nukleáris jogi intézet, Silagi professzor jelezte, olvasták az írásaimat és szeretnének meghívni egy rendezvényükre előadónak. Így kerültem kapcsolatba a Nemzetközi Nukleáris Jogi Társasággal, amelynek több mint egy évtizeddel később az elnöke lettem, s több mint 20 évig voltam az elnökség tagja, ez utóbbi tisztségről – akadémiai elfoglaltságaim miatt – nemrégiben lemondtam. Vagyis, készen kell állni a feladatokra, nagyon fontosak a nemzetközi publikációk és a konferenciákon való részvételek.

SZOBOSZLAI-KISS KATALIN: A tudomány világa nagy kihívásokkal küzd. A mesterséges intelligencia és a technikai újítások hatással vannak az élet egész területére. Mit gondol professzor asszony, hol érdemes a győri jogászképzésnek erősítenie, hogy ne szoruljon ki e modern világ teremtette állandó versenyből? Miként ítéli meg a győri jogi kar helyzetét az elkövetkező harminc évben?

LAMM VANDA: Messzemenően egyetértek azzal, hogy az új technológiákkal kapcsolatos jogi kérdések is szerepeljenek a jogászképzés tananyagában, e téren a Kar egy új tanszék létrehozásával már nagyot lépett. Megjegyzem, a mi tanszékünkön korábban is már alternatív tárgyak keretében oktattunk ilyen témákat, például nukleáris jogot. Az új technológiákkal összefüggésben nagyon fontosnak tartom azt, hogy a klasszikus jogi tantárgyak keretében kiemelten kezeljük az olyan kérdésköröket, mint a személyiségi jogok, a szellemi alkotások joga vagy bizonyos büntetőjogi kérdések, satöbbi, ha ugyanis ezekből kellően felvérteztek a hallgatóink, akkor könnyebben fogják megérteni és kezelni azokat a jogi kérdéseket és kihívásokat, amelyeket az új technológiák alkalmazása eléjük állít.

SZOBOSZLAI-KISS KATALIN: Kedves professzor asszony! Köszönöm a beszélgetést! Bízom benne, hogy a győri jogászképzés, erős gyökerekkel rendelkezve, az új kihívások terén is jól fog teljesíteni!

Szerényi Gábor grafikája